

Abraham (Bram) Hartog werd geboren op 18 augustus 1916 te Den Haag. Hij was de zoon van David Hartog en Henriette Jacobs. Bram had een tweelingzus Aleida en een broertje Emanuel (1918). Zijn vader overleed toen hij 13 was.

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvinders en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrein. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In *Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag* staan regelmatig verslagen van hun activiteiten.

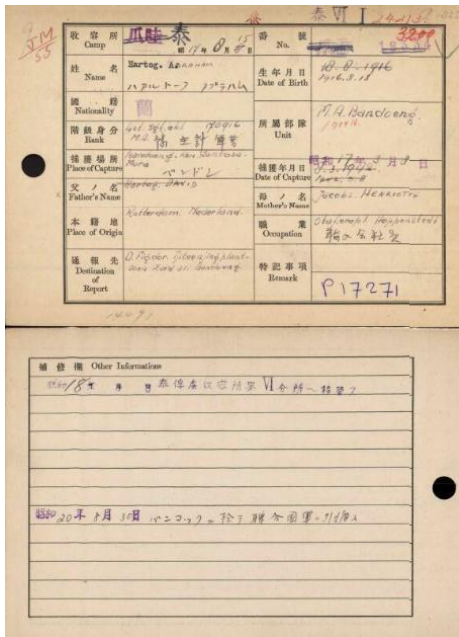
Bram werd op 29 november 1935 geïnstalleerd als vaandrig bij de groep. Hij regelde voor de groep regelmatig excursies naar bedrijven, nodigde sprekers uit en was betrokken bij het beheer van het kampeerterrein van de groep, Princehaven. In 1935 vervulde hij zijn dienstplicht in Bergen op Zoom. In 1936 ging de troep op kamp naar Gilwell Ada's Hoeve in Ommen en Bram was samen met Leo Polak leiding.

De Wereld Jamboree van 1937 in Vogelenzang was een hoogtepunt in de geschiedenis van de T.O.P.-groep. In totaal namen 48 leden deel aan dit evenement (24 verkenners met twee leiders; drie voortrekkers met één leider en veertien welpen met vier leid(st)ers). Naast de Haagse scouts namen ook de joodse scouts deel van de Berg stichting uit Laren (26 scouts), van de Iduna-groep (30 scouts) en de Mee-Avdoet le-Cheroet groep uit Groningen en van de Joodse groep uit Winschoten (15 scouts). Daarnaast waren op de Wereld Jamboree 55 Joodse padvinders uit Engeland en veertig padvinders uit Frankrijk aanwezig, die kampeerden op subkamp 1, 3 en 5. De verkenners van de T.O.P. groep waren ingedeeld in subkamp 9, Oranje. De voortrekkers kampeerden op het voortrekkersterrein. De andere Nederlandse Joodse groepen stonden op subkamp 10, Woestduin. Bram ging als leider mee.

Bram haalde zijn Gilwell in 1937 en kreeg de Gilwell kralen begin 1938 uitgereikt. Hij nam in april 1939 afscheid bij de groep omdat hij naar Nederlands Indië vertrok met de Katori Maru. Daar werkte hij bij handelsmaatschappij Hoppenstedt in Bandung, NOI.

Vanuit Londen kreeg ik het eerste bericht en de Vaandrig verzocht mij aan alle Padvinders en belanghebbenden het volgende te melden:
Alvorens naar Indië te vertrekken, wil ik nog gaarne van de gelegenheid gebruik maken om jullie en U allen te bedanken voor de aan mij gebrachte hulde en het vertrouwen, dat de verkenners steeds in mij gesteld hebben. Tot mijn spijt was ik niet meer in de gelegenheid om van mijn diverse kennissen nog persoonlijk afscheid te nemen. Ik hoop dan ook, dat U mij dit niet kwalijk zult nemen en ik wensch U allen veel succes en een goede gezondheid toe.
(w.g.) A. HARTOG
Voorloopig adres: KEBON—SIRIH 64, BATAVIA-C.
De boot waarmede gevaren wordt heet „Katori—Maru” en is van de

Tijdens de mobilisatie was hij sergeant en werd krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd. Op 15 januari 1943 ging hij met de Harugiku Maru 2 (Van Waerwijck, een oud-KPM-schip) met 3188 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore. De krijgsgevangenen kwamen met name uit het kamp Kampong Makassar,. Tijdens de overtocht van de Javazee was geen schip te zien. Dit transport is bekend als Java Party 9, het 9e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok. Na drie dagen kwam het schip aan in Singapore en daar werden de krijgsgevangenen met vrachtauto's overgebracht naar het Changi-kamp. Hij ging vanuit hier op 28 januari naar Thailand om te werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km

tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Zijn broer werd op 28 mei 1943 in vernietigingskamp Sobibor vermoord. Zijn moeder en zus overleefden de oorlog. Bram overleed omstreeks 1968 in Maleisië

Meer informatie

[Geboorte Abraham Hartog op 18 augustus 1916 te Rotterdam » Open Archieven](#)

[Abraham Bram Hartog \(1916 - c.1968\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Henriette Hartog \(Jacobs\) \(1883 - 1963\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Huwelijk David Hartog & Henriëtte Jacobs op 16 december 1915 te Groningen » Open Archieven](#)

[Huwelijk Maurits van Hasselt & Henriëtte Jacobs op 6 mei 1909 te Groningen » Open Archieven](#)

[Huwelijk David Hartog & Roosje Polak op 29 juni 1892 te Rotterdam » Open Archieven](#)
[David Hartog \(1869 - 1929\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Hartog | Nationaal Archief](#)

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) – Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Details – zomerkamp Ommen 1936 | JCK](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 5, 1935, no. 14, 29-11-1935 » 29 nov 1935 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 5, 06-08-1937 » 06 aug 1937 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 6, 20-08-1937 » 20 aug 1937 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1938, no. 17, 28-01-1938 » 28 jan 1938 - Pag. 16 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1938, no 18, 11-02-1938 » 11 feb 1938 - Pag. 16 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no 21, 24-03-1939 » 24 maa 1939 - Pag. 22 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no 23, 21-04-1939 » 21 apr 1939 - Pag. 19 | Delpher](#)

[Java Party 12](#)

[Harugiku Maru 2.htm](#)

[Java Party 9](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.